

Kotitalouksien vähäinen sijoittaminen hidastaa suomalaisten vaurastumista

Aktia

Tulevaisuudessa sijoitusten rooli varallisuuden kasvattajana korostuu

Suomen talouden kasvupotentiaali on heikko. Näin totesi myös Valtiovarainministeriö omassa julkaisussaan.

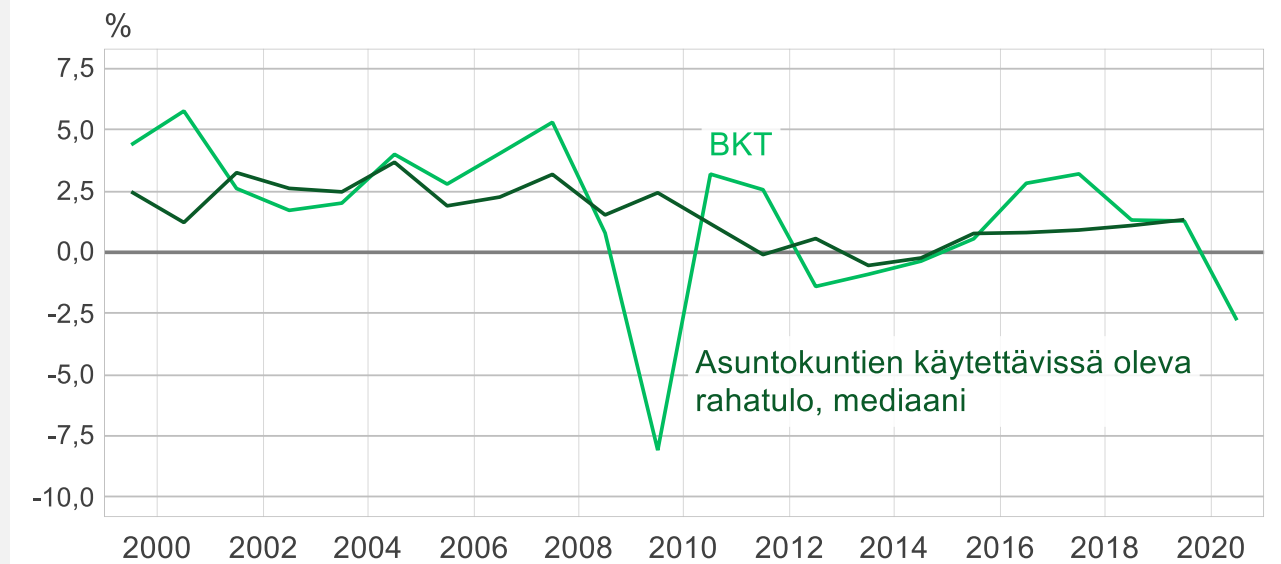
Tulevan 10 vuoden aikana Suomen bruttokansatuotteen, eli talouden, keskimääräiseksi kasvupotentiaaliksi arvioidaan noin 1,0 prosenttia. Heikko potentiaali on seurausta ennen kaikkea työikäisen väestön vähenemisestä.

Hidas talouskasvu, väestön ikääntyminen ja investointien

puute tuovat mukanaan riskin heikosta palkkakehityksestä. Uusia työpaikkoja ei välttämättä synny ja samanaikaisesti julkisen talouden menopaineet uhkaavat nostaa veroastetta. Tämän seurauksena kotitalouksien mahdollisuudet kasvattaa varallisuuttaan työn kautta ovat heikommat.

Käytettävissä olevat tulot ja BKT

Vuosikasvu, kiinteät hinnat

Lähde: Aktia, Macrobond ja Statistics Finland.

Matalan palkkakehityksen ympäristössä kotitalouksien vaurastumisessa sijoitetun omaisuuden tuoton tärkeys korostuu. Sijoitusmarkkinoiden avulla kotitaloudet pääsevät käsiksi korkeamman kasvun tuomista hyödyistä. Monien yritysten, niin kotimaisten kuin ulkomaisten, liiketoiminta nojaa globaaleihin markkinoihin, joissa myös talouden kasvuodotukset ovat selvästi paremmat. Näin ollen oikealla sijoitusstrategialle

Sijoitusmarkkinoiden avulla kotitaloudet pääsevät käsiksi korkeamman kasvun tuomista hyödyistä

vaurastumisen lähteitä voidaan hajauttaa kotimaan ulkopuolelle ja päästä käsiksi kansainvälisen talouden nopeamman kasvu hyödyistä.

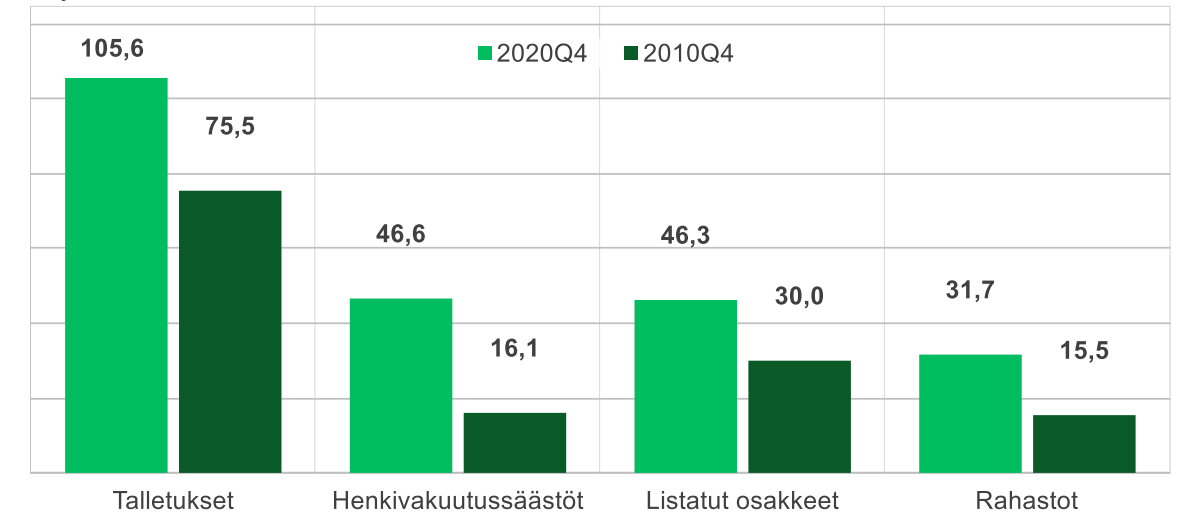
VM 2021: Talouskasvun edellytykset tulevaisuudessa – lähtökohdat, suunnat ja ratkaisut

Sijoitusten arvonmuutos kasvatti kotitalouksien varallisuutta 40 miljardia 10 vuodessa

Vuoden 2020 lopussa kotitalouksien sijoitusvarallisuuden arvo oli 230 miljardia euroa.

Kotitalouksien sijoitusvarallisuus

Miljardia euroa

Lähde: Aktia, Macrobond ja Statistics Finland.

Summat eivät sisällä eläkejärjestelmän säästöjä. Suomessa poikkeuksellisesti eläkesäästöt kirjataan virallisissa tilastoissa julkisen sektorin alle. Käytäntö vaikeuttaa kotitalouksien sijoitusvarallisuuden kansanvälistä vertailua.

Laskemme sijoitusvarallisuudeksi talletukset, osakkeet, rahastot ja henkivakuutusäästöt. Kotitalouksilla on myös varallisuutta omistus- ja vuokra-asunnoissa, mutta olemme jättäneet ne tämän vertailun ulkopuolelle. Sijoitusvarallisuudesta (talletukset, osakkeet, rahastot ja henkivakuutusäästöt), talletukset ovat selvästi suurin erä. Henkivakuutusäästöjä ja listattuja osakkeita oli molempia noin 46 miljardin edestä.

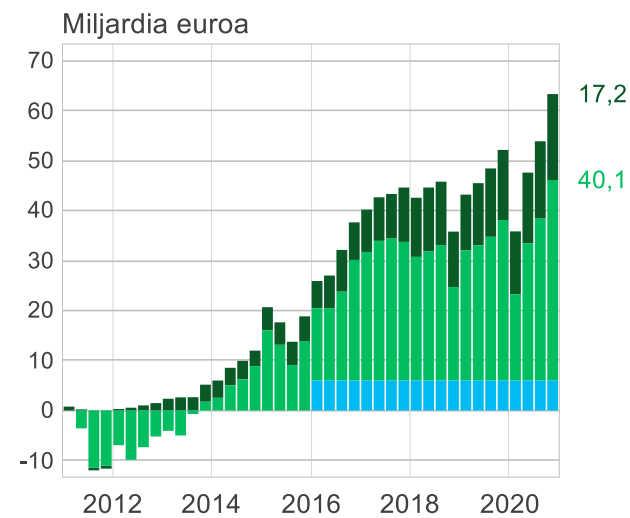
Rahastosäästöjen arvo oli vuoden 2020 lopussa 32 miljardia euroa. Kymmenessä vuodessa sijoitusomaisuus on kasvanut noin 93 miljardia euroa.

Summat eivät sisällä eläkejärjestelmän säästöjä. Suomessa poikkeuksellisesti eläkesäästöt kirjataan virallisissa tilastoissa julkisen sektorin alle. Käytäntö vaikeuttaa kotitalouksien sijoitusvarallisuuden kansanvälistä vertailua.

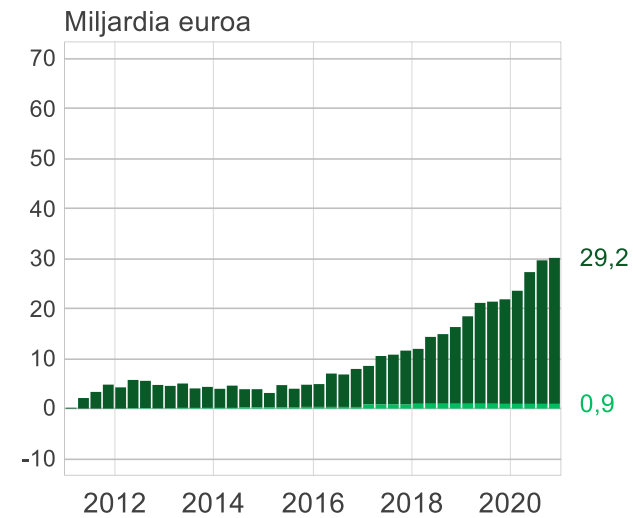
Kotitalouksien sijoitusomaisuuden muutos, kumulatiivinen

Osakkeet, rahastot ja henkivakuutukset

- Nettomerkinnot
- Arvonmuutos
- Henkivakuutuksen luokittelumuutos (1)

Talletukset

Lähde: Aktia, Macrobond ja Statistics Finland.
1) Ei huomioidan varallisuuden muutoksessa

On myös tärkeä muistaa, että tilastot eivät huomioi talletuksille ja sijoituksille maksettavaa tuottoa. Esimerkiksi osakkeille maksetaan osinkoa ja talletuksille korkoa. Arvonmuutoksen ohella maksetuilla tuotoilla on merkittävä vaikutus sijoitusten pitkänajan kokonaistuottoon. Esimerkiksi Helsingin pörssin keskimääräinen osinkotuotto oli viime vuonna 2,5 prosenttia.

Sen sijaan talletukset eivät ole arvonmuutoksesta hyötyneet samalla kuin niille maksettava korko on ollut häviävän pieni.

Talletusten kasvu viimeisen kymmenen vuoden aikana on tullut lähes yksinomaan uusista tehdyistä talletuksista, koska tileille ei kerry suoranaista arvonmuutosta. Samanaikaisesti osakkeisiin, rahastoihin ja

”

Arvonmuutos on kasvattanut kotitalouksien sijoitusvarallisuutta kuluneen 10 vuoden aikana yhteensä 40 miljardia euroa.

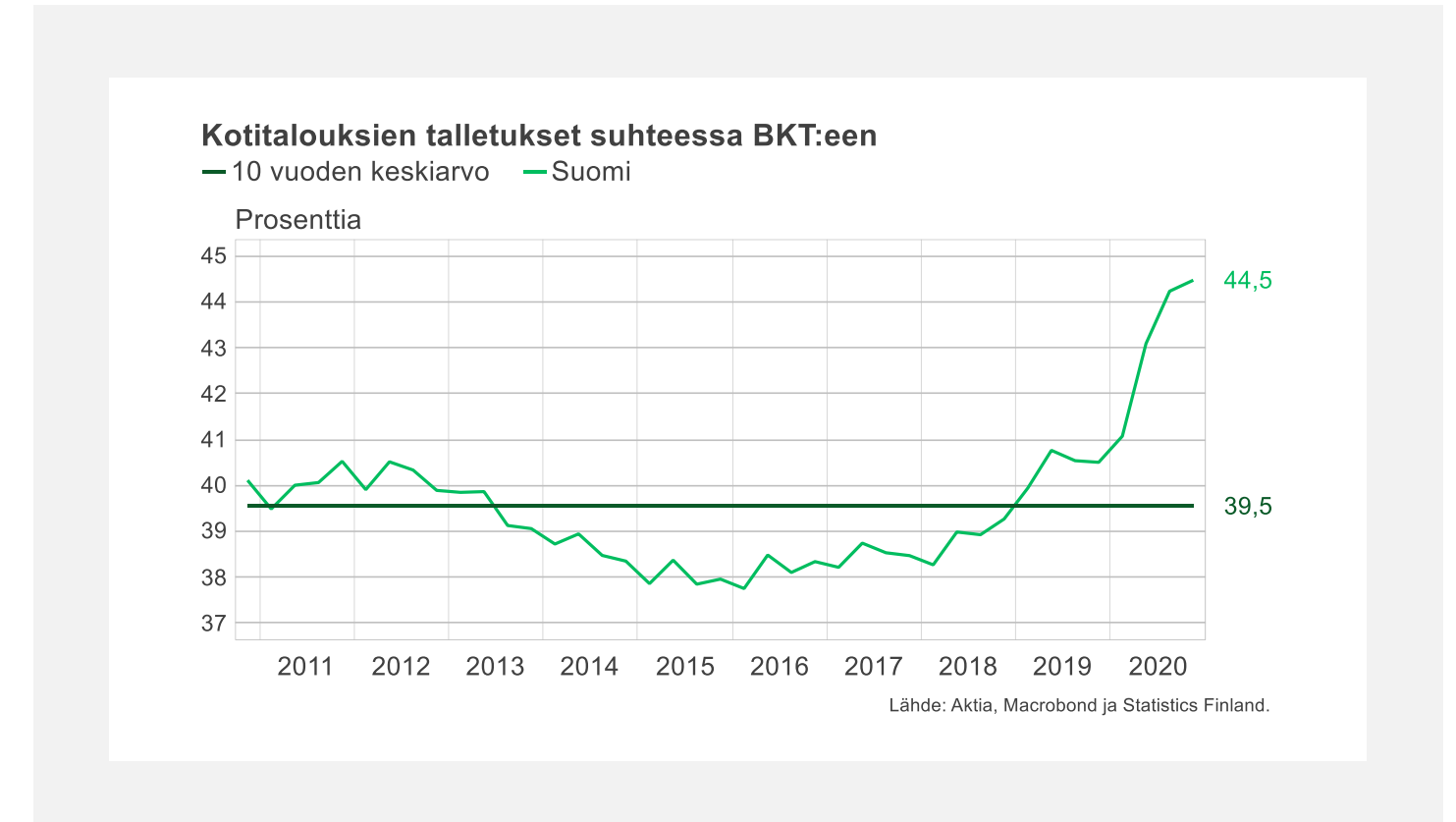
henkivakuutuksiin tehtiin uusia sijoituksia 17 miljardin euron edestä. Toisin kuin talletuksille, sijoituksille kertyy myös arvonmuutosta, eli tuottoa. Tämä arvonmuutos on kasvattanut kotitalouksien sijoitusvarallisuutta kuluneen 10 vuoden aikana yhteensä 40 miljardia euroa. Kuluneen kymmenen vuoden aikana sijoitusten arvonmuutos on siis kasvat-tanut kotitalouksien varallisuutta enemmän kuin tileille tehdyt uudet talletukset.

Kotitalouksilla on arviolta 12 miljardia euroa ylimääräisiä talletuksia

Yleinen väite kuuluu, että kotitalouksilla makaa ylimääräisiä talletuksia tileillään.

Yksiselitteistä käsitettä ylimääräiselle talletukselle ei ole olemassa. Talletuskannan kasvuun vaikuttaa useampi tekijä, esimerkiksi työmarkkinatilanne, kotitalouksien velkamäärän kasvu ja sijoitushalukkuus. Vaurastumismielessä on kuitenkin oleellista, että ylimääräiset talletukset sijoitettaisiin korkeamman tuotto-odotuksen omaaviin kohteisiin, kuten esimerkiksi osakkeisiin tai rahastoihin.

Vertaamalla kotitaloustalletusten suhdetta bruttokansatuotteeseen voimme arvioida talletuskannan kehitystä. Talletuskannan suhde bruttokansatuotteeseen on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin 39,5 prosenttia. Viime vuoden lopussa suhdeluku oli 44,5 prosenttia. Jos nykytilanteen ja 10 vuoden keskiarvon erotuksen katsotaan kertovan ylimääräisistä talletuksista, olisi

näitä talletuksia noin 12 miljardin euron edestä.

Kotitalouksien talletuskanta kääntyi selvään kasvuun vuonna 2016. Käännös osuu samaan ajankohtaan Suomen työmarkkinatilanteen vahvistumisen kanssa. Tuolloin työllisyysaste kääntyi kasvuun. Korkeampi työllisyysaste kasvatti palkkasummaa ja sitä kautta talletuskantaa. Talletuskannan kasvu kiihtyi vuonna 2019, vaikka

talouskasvu hidastui merkittävästi. Koronavuonavuoden epävarmuus kiihdytti kasvua entisestään, jonka seurauksena kotitaloustalletusten suhde bruttokansatuotteeseen oli mittaushistorian korkeimmalla tasolla viime vuoden lopussa.

12 miljardia euroa tarjoaa kotitalouksille oivan mahdollisuuden hajauttaa omia sijoituksiaan korkeamman tuotto-odotusten kohteisiin ja sitä kautta kasvattaa omia vaurastumisen mahdollisuuksiaan.

Hajautettu sijoitussalkku
turvaa tulevaisuutta.

Suomen talouden
rakenteelliset haasteet
kasvattavat
palkkakehityksen riskejä.

Hidas potentiaalinen talouskasvu, investointivaje ja ikääntyvän väestön tuoma kulupaine julkiseen talouteen uhkaavat tehdä työllä vaurastumisesta vaikeampaa. Tästä syystä olisikin aiheellista tarkastella omaa sijoitusomaisuuttaan kriittisesti.

Tileille sijoitetut varat eivät tuota mitään nykyisessä korkoympäristössä. Tästä huolimatta ne ovat olleet suomalaisten kotitalouksien ehdottomasti suosituin säästämismuoto viimeisen 10 vuoden aikana. Samalla henkivakuutusten, rahastojen ja osakkeiden arvonmuutokset ovat kasvattaneet kotitalouksien varallisuutta lähes 40 miljardilla eurolla 10 vuodessa. Tämä koskee vain sijoitusten arvonmuutosta, jonka lisäksi sijoituksista on myös maksettu tuottoa kotitalouksille esimerkiksi osinkojen muodossa.

Arvioimme kotitalouksien tileillä olevan noin 12 miljardin euron edestä ylimääräisiä talletuksia. Tämä summa sijoitettuna Helsingin pörssiin olisi tuottanut suomalaisille kotitalouksille noin 300 euron osinkotuoton.

Jos työmarkkinoiden tarjoamat mahdollisuudet kasvattaa varallisuutta heikkenevät, tulee sijoitustuottojen rooli varallisuuden kasvattajan lisääntymään. Tästä syystä myös

Lasse Corin

PÄÄEKONOMISTI, AKTIA PANKKI OYJ

Lasse Corin on toiminut Aktian pääekonomistina kevästä 2020 lähtien, ja tässä tehtävässä hän vastaa makrotalouden ja sijoitusmarkkinoiden seurannasta ja analyysistä. Lasse Corinilla on laaja kokemus pankkisektorin asiantuntijatehtävistä, ja hänen tavoitteena on keskittyä erityisesti kotimaan talouteen ja avata kuinka maailmantalouden muutokset vaikuttavat Suomeen ja suomalaisiin kotitalouksiin.

lasse.corin@aktia.fi

Twitter [@lassecorin](https://twitter.com/lassecorin)

Ajattele
pidemmälle
Aktia